

Nr 25.

Av herr **Lundblad**, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående införande av ett lämpligare system än det nu tillämpade för avlönande av allmänna åklagare och med dem likställda.

Kap. 32 Rättegångsbalken handlar om: huru penningar och böter efter denna lag räknas, gäldas och skiftas skola. I 2 § föreskrives, huru böterna skola skiftas. 2 § lyder: Böterna i denna rättegångsbalk, där ej annorledes stadgat finnes, samt alla andra böter och viten, vilka, efter allmänna lagen och särskilda författningar, domare och ämbetsmän såsom deras ensak tillhöra, gånge till Konungen; och den ej orkar böta, plikte som i (10 kap. 1 § utsökningsbalken) sagt är. I förklaringen av nämnda § heter det: Fiskaler och kronoåklagare böra såväl vid landskanslierna och landskontoren som vid domstolarna åtnjuta hälften av de vites- och ensaksböter, vilka på deras åtalan utfalla, men den andra hälften går till K. Maj:t och kronan. Lag den 26 april 1785.

Att denna föräldrade bestämmelse kunnat ända in i vår tid upprätthållas såsom varande bästa sättet för ersättning av ett arbete, som å tjänstens vägnar måste åligga ordningens upprätthållare, måste förvåna en lekman. För min del tror jag tiden nu är inne att söka en förändring på hithörande område. En tjänsteman skall ordentligt avlönas i förhållande till sin tjänsts natur. Ju viktigare tjänsten är, dess större kvalifikationer och högre lön. Denna grundsats torde vara så allmänt erkänd, att ingen diskussion därom gärna kan komma i fråga. Men ett avlöningssystem, som i många fall kan lända till en osund profithunger, måste tagas bort.

Att lagstiftarna icke ansett sig kunna slå in på denna väg bevisas av, att en lag av så sen datum som stämpellagen av den 18 september 1908 bestämmer i 58 §: Av böter och annat skadestånd än i 2 mom. här nedan sägs, som enligt denna författning ådömas, tillfalla hälften åklagaren och hälften kronan. Då stämpellagen är med all rätt till sina många bestämmelser mycket sträng och böterna mot överträdelse av nämnda lag mycket höga, »tio gånger den felande stämpelns belopp, och minsta

bot tjugofem kronor,» kan det ju vara ganska lönande för en åklagare, då ett sådant brott kommer till hans kännedom.

Att detta gamla system för avlöning av en tjänstemannakår, som samhället är i så stort behov av, som fallet är här, vunnit helgd i så ny lag som stämpellagen, kan icke hålla mig tillbaka från att beteckna detsamma som olämpligt och förkastligt. Jag har nämligen så stort förtroende till kåren i fråga, att jag tror den fullgöra sin plikt lika bra efter ett avlöningssystem, som bättre passar för vår tid. Den omständigheten måste man ock erinra sig, att den allmänna rättsuppfattningen i vår tid nog i stort sett är vida bättre än den var 1785. Det skulle vara tröstlöst, om man icke finge anteckna det som sanning. Därtill kommer den vakenhet, som kännetecknar tiden och som i många fall kan komma allmänna åklagaren till hjälp i hans ofta hårda och svåra kall.

Jag väntar motstånd från sakkunskapen på hithörande område. Man säger alldeles säkert: Tag bort denna möjlighet för kåren att tjäna en slant och kårens arbetsintensitet sjunker, nitet slappnar och samhället blir den lidande parten, ty, säger man, kåren behöver tjäna en slant och kåren är andra människor lik, att den vill tjäna pengar. Jag svarar: Kåren skall ha betalt för sitt arbete, men efter ett bättre system. Jag är säker på, att alla, som något iakttagit händelsernas gång på hithörande område, skola ge mig rätt, då jag påstår, att systemet är galet, och ett galet system kan icke annat än verka ofördelaktigt på de människor, som närmast beröras därav.

Här kunde lämnas många och tydliga exempel på vad jag nu velat framhålla, men jag spar med detta för närvarande och hemställer,

att riksdagen ville i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, det täcktes Kungl. Maj:t, att i sammanhang med framläggande av förslag till länsmännens löner och vad därmed kan stå i sammanhang, utreda, huruvida icke ett lämpligare system än det nuvarande för avlöning till allmänna åklagare och med dem likställda kan i lagen inryckas.

Stockholm den 19 januari 1916.

Axel Lundblad.